

رساله‌لای

دیوان اشعار طشوهرل

سعدی

رسالہ ہزلیات

فهرست

٤٠	خیثات.....
٤٣	المجالس فی المزد و المطابیات .....
٤٥	المجلس الاول .....
٤٩	المجلس الثاني.....
٥٢	المجلس الثالث .....
٥٥	المصنفات.....
٥٨	دیوان اشعار طژرو هزل سعدی (ویرایش سوم) .....

خیثات و محالس الہزل

قال السعدی رحمة الله عليه أزمنى بعض أبناء الملوك أن أصنف لهم كتاب في الہزل على طريق السوزني، فلم أجدهم، فهداونى بالقتل، فلأجل ذلك أجبت أمره وأنشأت هذه الآيات و أنا استغفر لله العظيم. هذا فصل على طريق الہزل ولا يعيشه أولو الفضل لأن الہزل في الكلام كالملح في الطعام. هذا كتاب المطايحة وبالله التوفيق.

رساله هزاریات

خپشات

رساله هزلیات

بنده از اسب خویش در رنج است
راست مانند اسب شترنج است

مرکب از بهر راحتی باشد
گوشت قطعاً بر استخوانش نیست

***

دلبد مشکبوی چه محتاج لادن است
هنگام عیش و خنده و بازی و گادن است
ای ماه مهریان، که گه بر نهادن است
درویش مستحق تو را وقت دادن است
وی کیر خفته وقت به پا ایستادن است

گیسوی عنبرینه گردن تمام بود
امشب نه وقت بوی نگار است و رنگ عشق
برنه حکایت سر دوران روزگار
آخر زکات ریح جوانی نمی دهی؟
ای فتنه زمانه دمی پیش ما بخت

***

با همه راست است با مانیست
همه را جای هست، مارانیست
که نصیم ز خوان یغمانیست
که بجز حرسرتش به دریانیست
بی وفائی مکن، که زیانیست
دوستان را دل شکیانا نیست
که عمودم چو سنگ خارانیست
آب در مشک هیچ سقا نیست
مگرت خاطر تماشانیست؟
که تو را برگ صحبت مانیست؟
حرستم در لب است و یارانیست

آن که سروش به قد و بالا نیست
جامه دان فراخ و سیمینش
بوالعجب طاعتی که من دارم
بخت ماهی من چنان سور است
ای به زیائی از جهان ممتاز
گرتواز دوستان شکیائی
بی تو بر من شبی نمی گذرد
ای که همسنگ دوغ در کونت
بر سر بوق ما چران روی؟
چه گنه کرده ام نگارینا
بوسنه ای بر گرفتن از دهننت

رساله هزلیات

که مرا بیش از این تمّانیست   به جماعیم دستگیری کن

***

تو خوش بخفت که ما را قرار خفتن نیست
حکایتی دگرم هست و جای گفتن نیست   ز چشم مست تو امید خواب می بینم
به دیدن از تو قناعت نمی توانم کرد

***

که نداند طریقت زردشت
چشم در روی کن، خیو در مشت
بی گناهت کسی نخواهد کشت
تابه خاتم فرو کنی انگشت
که شود با تونرم کنگ و درشت
که خری راخربی رود در پشت   زربه آمرد کسی دهد به گزاف
هر کجا سرو قامتی بینی
چون نه کونش دری و نه شلوار
ور جماع آرزوت می باشد
حاصل آن بیش نیست آخر کار
گر تأمل کنی، بدان ماند

***

می گفت و ازین حدیث می در نگذشت
هم در کف پاک به که در کون پلشت   دی مرد کی آب پشت می ریخت به دشت
باری چو گناهکار می باید بود

***

تری رادگر نباید کشت
آب در زیر و آدمی در پشت؟   تَرِی گر کشد مُخَنَّث را
چند باشد چو جسر بغدادش

***

رسالہ ہنریات

قلیان تابه باد دارد جفت خیر در حق او تواند گفت

قلتیان تابه یاد دارد جفت

100

شوهی دیگر اتفاق افتاد که این در میان طاق افتاد

مردکی را که زن طلاق افتاد
دست آن بس از جفای زنش

三

آن گند سیم رنگ بر باد بداد
همسايۀ بد خدای کس، داندهاد

آن شیفته را چو باد در بوق افتاد
از به مناره بادیه وقف بکد

三

کز عاشق بیچاره نمی‌کردم یاد؟
و امروز یامدی که کس چون تو می‌باد

آن عهد به یاد داری و دولت و داد
آنگه بگریختی که کس چون تو نبود

三

گفتا که بیار تا چهام خواهی داد
گفتا به دعای مادرم خواهی گاد؟

گفتم که بیا پیش من ای حور نژاد
گفتم که دعا کنده تو مادر من

• • •

بازار جمال دلفریت بیرد
منویس، که رونق کتیبت بیرد

رسم کے بنفشه آب سیت بیرد
بر حاشیہ دفتر حسن آن خط زشت

رساله هزلیات

***

طبع صفراوی بود، لیمو در آن باید فشد

طب جالینوس باشد کیر در کون تو برد

***

وز طبع گیا خشکی و سردی خیزد
کز خوردن سبز روی زردی خیزد

از می طرب افزاید و مردی خیزد
در باده سرخ پیچ و در کون سفید

***

از بخت سیاه و بد کلامی نرسد
شک نیست که همگر به امامی نرسد

هر کس که به بارگاه سامی نرسد
همگر که به عمر خود نکردست نماز

***

یا عود و شکر بر سر آتش باشد؟
این مطرب اگر نمی‌زند خوش باشد

دیوار چه حاجت که مُنقَش باشد
دانی که به عیش ما چه در می‌باید؟

***

که مزاجش نه معتل باشد
ورنه تیمار و درد دل باشد

زر به خر کدهای نباید داد
دوستی تابه خایه نیک بود

***

رساله هزلیات

عجوشهای چنین، آخرالزمان باشد
به هفتادگرت ریش تامیان باشد

ندیدم آمرد سی ساله چون تو در عالم
اگر دو دست تو یک هفته در قفا بندند

***

که گه رفتن از جهان آمد
یاد آن یار دلستان آمد
کیر را آب بردهان آمد

دوش گفتم ز عشق توبه کنم
توبه کردم ازین سخن، که مرا
بر زبان نام کون او بردم

***

به وقت مرگ پشیمان همی خورد سوگند
تو خود دگر نتوانی، به ریش خویش مخد

حریف عمر به سر برده در فسق و فجور
که توبه کردم و دیگر گنه نخواهم کرد

***

که مرغان در هوا حیران بمانند
که اقلیمی به خیرت هم زبانند

بر این آلحان داوودی عجب نیست
تو آمرزیدهای، والله اعلم

***

برگشت و ارادتی زیادت ننمود
شکر است، که دل همان سیاه است که بود

چون دید که پیریم سپیدی بفرزود
گفتم که اگر سپید شد مویم زود

***

رساله هزلیات

لعت به تو می بارد و بر گَبر و جهود
آن خایه که نُه مَه به تو آبستن بود

خلق از توبه رنجند و خدا ناخشنود
سر زخم نگوید که چرا می زائید

***

موی زَنَخت به زیر بر می آید
آبم به دهان کیر بر می آید

این ریش تو سخت دیر بر می آید
با این همه، چون کون تو می آرم یاد

***

تَاَگَوَاهِي ازو درست آيد

مردکی صافی از غرض باید

***

لعل لب تو مکیده کی خواهم دید؟
شلوار تورا کشیده کی خواهم دید؟

سروِ قد تو خمیده کی خواهم دید؟
پیراهن توبه تن خیالی دیدم

***

که دیر شد که نرفته است در دوات امید
مراز چشم قلم می رود مداد سپید

قلم به یاد تو در مشت من نمی گنجد
تورا دوات سیه کرد روزگار و هنوز

***

عیش خوش خویشن مُنْقَص نکنید
زین جاش برون کنید و نیکش بزنید

ای مَعَشَرِ یاران که رفیقان منید
این مطرب مانیک نمی داند زد

رساله هزلیات

***

بر روی چو زراشک چو خوناب مریز
تو هیچ خوشی ندیده ای، آب مریز

ای دیده، به هر زه اؤلؤ ناب مریز
شرط است که از پس خوشی ریزند آب

***

پیغمبرت شفیع همی آورم که بس
دردت نمی کند سرِ زوبین چون جَرس
بگشای، یا بکش، که بمردیم در قفس
زندان ازین بتر نکند شِحنه یا عَسَس
گر انگبین شود، ننشیند بر او مگس
حج ناگزارده شود از کعبه باز پس

عمرت دراز باد که کوته کنی نفس
مغزت نمی برد سخن سرد بی اصول
خانه خدای گو در برج کبوتران
گرچه شب است و مردم او باش در کمین
آن سرکه کهن که بر ابروی ترش توست
گر بشنود کسی که تو پهلوی کعبه ای

***

در زیر آسمان نبود چون تو هیچ کس
خوش تر ز زندگانی با غیر هم نفس

همجنس خویش می طلبی در جهان کسی
سعدی نفس شمردن دانا به وقت نَزَع

***

عرق و عود و رنگ و بوی و هوس
مرد را کیر و خایه زینت بس

روی زیبایی و جامِه دیما
این همه زینت زنان باشد

***

رساله هزلیات

بیرید نماز مؤمنان و درویش
ای کاش من از پس بدمی، وی از پیش

آمد به نماز آن صنم کافر کیش
می گفت امام مستمند دل ریش

***

با کدخدای خانه همی گفت در وثاق
مُردم ز بوی قلیه همسایه در رواق
جای دگر روی به تماشا و اعتقاد
بیزاریم بده، که نمی خواهمت صداق
فتوانمی دهد دل من صبر بر فراق
چون کیر و نان و جامه نباشد، کم از طلاق

روزی شنیده ام که زنی شوخ و جنگ جوی
کای خالی از مرودت و فارغ ز مردمی
جور زمانه پیش من آری و درد دل
بیش احتمال جور و جفا بردنم نماند
گفتا که یار محترم و جان نازین
گفت ای دَغَای ابله و قواد قلبان

***

همه کس دوست می دارند و، من هم
هر آنچ آن را بود، این را مسلم
به صحرابا هم و در خانه بر هم
دگر بار این مُؤخّر، آن مقدم
چنان بر ریش یکدیگر، که مرهم
نه دینارت زیان باشد، نه در هم
ز سرمایه نباشد حبّهای کم
اگر دشمن شوندم اهل عالم
چو انگشتی فرو برده به خاتم
چو اعرابی به سر در چاه زمزم
اگر هیچش نباشد، گو مخور غم
عروسان مُقَنَّع بی شمارند

دو منظور موافق روی در هم
هر آنچ این را بود، آن را مهیا
رفیق حجره و گرمابه و کوی
مقالم در مُؤخّر برده تاناف
نهند از دوستی و مهر بسانی
گر این صرفه نگهداری همه عمر
چونان در خانه باشد کدخداد
من این پاکیزه رویان دوست دارم
بدستی را که در مشتی نگنجد
کل یک چشم عریان او فتاده
هر آن کس را که یاری در کنار است
عروسان مُقَنَّع بی شمارند

رساله هزلیات

تو پنداری که خرواری است شلغم
عرق بر عارضش آید چو شبنم
که در زیرم بنالدرخش رستم
به روی دوستان خوش باش و خرم
که نتوان خفت بر پشتیش مُهندام
که محرم کون نپوشاند ز محرم
حدیث دشمنان باد است و پرچم
هنوزت عقد صحبت نیست محکم
اگر پشتی به خدمت می کنی خم
رود بر پشت فرزندان آدم
ره این است ای برادر تا جهنم

که چون بیرون کنی شلوارش از پای
دگرباری چو نقشب در سپوزی
من آن تازی سوار پهلوانم
اگر دانی که دنیاغم نیرزد
نظر بر روی منظوری حرام است
حجاب نام و ننگ از پیش بردار
وصال دوستان میخ است و دیوار
اگر محکم بندی بند شلوار
دو دست و هر دو زانو بر زمین نه
هر آنک از پشت آدم زاد، ناچار
طريقت خواهی از سعدی یاموز

***

کان دوست نباشد که برندز سخن
شاید که فراموش کنی عهد کهن

بشنو سخن فراغ و دل تنگ مکن
ای کنده درخت مهربانی از بن

***

رساله هزلیات

وز بلای کیر من بر جان من
این کل یک چشم سرگردان من؟
گاه کنگی بشکند دندان من
غافل است از درد بی درمان من
رحمتی بر دیده گریان من
دولت این باشد که گردد آن من
گبندش را ترکند باران من
سهمگن باشد به بادنجان من
وان دو دستی فارغ از دستان من
از بدی و نیکویی در شان من
این بضاعت بود در انبان من

تا چه آید بر من از حمدان من
چند سرگردانی مردم دهد
گه گریانم بدرد قجهای
درد بی درمانم از حد در گذشت
گوئی آن گلبرگ خندان آورد
گه بیسم این خود در آن او
روز حسرت می گذارم، تاشی
دو عنابی در میان پای او
روز و شب دستان عشقش می زنم
هر چه خواهد، هر چه گوید، گو بگو
جز متع خویشتن نتوان فروخت

***

سرو روز افزون مه رافزای من
بند بر پای جهان پیمای من
آن من کنگی است هم بالای من
کاندران گم می شود کالای من
در جوال وسع او خرمای من
اتفاقاً رای او بارای من
نازین تر عضوی از اعضای من
کم نخواهد بود استسقای من
تا کجا باشد قیامت جای من

ماه منظور آن بت زیای من
کاندرین شهر از کمند زلف اوست
هر کسی با ما هر رئی سرخوش است
جامه دانی دارد آن سیمین زنخ
گر بیفتاد، باز نتوان یافن
ور به عمری دست در گردن کند
دوست می دارم که در کونش برم
راضیم با خوی او، کز جوی او
این قیامت بین که عارف می کند

***

رسالہ ہمزیات

نه عجب گر بمیرد آن دابه
تخدم مرغ و جماع و گرمابه

جامع هفت چیز در یک روز

كَلَالٌ أَحَدَةُ انْدِرُونْ بِنْجَهٌ؟ وَرَنْجَهٌ كَزْ غَصَّهٌ تَلْفَ شَوْيٌ

تادل ندهی به خوب رویان
آخر لغت این قدر ندانی

پایم همه روزه راه آن پیمودی
درویشی از آن باغ به شفتالودی؟

گر خوب تر از روی تو باغی بودی
چندان کرمت نیست که خشنود کنی

ابری ای کیرخواره زن، ابری
گبری ای کیرخواره زن، گبری
بیری ای کیرخواره زن، بیری
صری ای کر خواره زن، صری

آفتابی و نور می ندهی
مؤمنت خوانم و نهای مؤمن
به جدل همچو رو به و شیری
به مذاق جهانان تلخی

رساله هزلیات

ماهروئی، مهربانی، مهتری
بر سرش خربند گانه میزدی
خوش تر است از دختری در چادری
تا برانگیزند مه رش و هری
در نمی باید به حسن ش زیوری
من گلیمی دوست دارم در بری
شرح آن چون من نداند دیگری
زیر وی گستردہ باشد بستری
آفتابی بس بود در کشوری
عارفان بر پشت زیامنظری
 بشکند گر آهنین باشد دری
این حکایت را باید دفتری

خوش بود دلبستگی با دلبری
جمجمی مردانه در پایش لطیف
امردادی کو را پلاسی در بر است
دختران را زر و زیور حاجت است
خط زنگاری و خال مشکبوی
مقنعی گر حورئی بر سر کند
وان گلیم از پیش بستن بر قفا
تا چو در روی او فتد سیمین زنخ
شاهد مطبوع شهری را بس است
پادشاهان خواب بر منظر کنند
این عصا کاندر میان کون توست
بیش از این در نامه نتوانم نوشت

***

باز گویم نه، که صد بار از او نحس تری
که تو از گرسنگی تخم ملخ را بخوری

خواستم تا زخلی گویم و منحوس تو را
ملخ از تخم تو چیزی نتواند که خورد

***

همچون شکری لبی و پوزی
مانند شبی به روی روزی
در من اثری ندید و سوزی
گفتم نخرم سرت به گوزی
و امسال بیامدی چو یوزی

می رفت و هزار دیده با او
باز آمد و عارضش دیده
چندان که نشاط کرد و بازی
گفتاش کرم بیار و بادام
تو پار گریختی چو آهو

رساله هزلیات

نه هرالف جوالدوزی

سعدی خط سبز دوست دارد

***

در آغوشت کشم تانیم روزی
و گرنه مادری دارم چو یوزی

تو را من دوست می دارم که یک شب
مراد از عاشق و معشوقی این است

***

ارغوان روی و یاس من بدنی
در دکان مرد و در سرای زنی
همچو سرو ایستاده در چمنی
که دو تن را بس است پیره نی
که بن شمع در سر لگنی
وز منی در میان پای منی
آن طراوت که پشت سیمتنی
نادر است این سخن ز مثل منی
به که هفتاد بوسه بر دهنی
تابگویند هر یکی سخنی

خوش بود عیش با شکر دهنی
روز و شب هم سرای و هم دکان
گاه بر هم نهاده دست ادب
گه چنان تنگ خفته در آغوش
میل در سرمه دان چنان شد سخت
نیم گز خورده سیم تن تاناف
تخت زرین خسروان را نیست
من به بوسی رضاده م؟ هیهات
زخمه ای در میان هر دو سرورون
سخن این است، دیگران را گوی

***

وی طیره لعبان چینی
تو سرو روان راستینی
هر گاه که روی بر زمینی
با مابه چه جرم خشمگینی؟

ای فتنه دلبران یغم
خوبان جهان درخت بیدند
بر پشت زمین مقابلت نیست
ای بر همه مهربان و مشق

رساله هزلیات

بر خاک نهی ز لطف ینی
نازت بکشم، که نازنی
گر خود همه کوه آهینی

هر گه که چو دوستان مخلص
هر جور و جفا که ینم آنگاه
شک نیست که من تو راشکستم

دروازه کازرون بینی

گر بر سر بوق من نشینی

جز جلق زدن کارد گر نگزینی
تا خایه فرو بری، سرش را بینی

ای خواجه اگر با خرد و تمکینی
چه خوش ترازین بود، که هنگام جماع

چون کلان شد، دهد به خورد دگر
کیر در کون امردی بر دی
شیخ رفت و به گوشه واصل شد
شد به خود واصل آن ز نکت کون
مرشد کامل آن که زیر بود
جمله از کون شوند شهره شهر
نام مرشد بر او نهادندی

هر که در کودکی بخورد ذکر
عوض هر چه داده در خُردی
چون که پیری و ضعف حاصل شد
گشت درویش کامل آن مأبون
بس اثرهابه کون و کیر بود
هر چه مرشد تو بینی اندر دهر
هر که کون بیشتر بدادندی

***

رساله هزلیات

حکایت

خاطر اندر شکنج موبی داشت
 شوخ چشمی که بگسلد زنجیر
 تاشی خلوتی میسر شد
 چند نوبت گرفت شفتالود
 در برد تیر تابه سو فارش
 سخن از تازیانه گفتی و مشت
 روی آزاده بر زمین ننهم
 من غلام توأم، بیا و یار
 ای درخت جوان و سرو روان
 پیش بالای دلبرت میرم
 آمد اندر کنار و واصل شد
 چون دو مغر اندر گون یک بادام
 جان حمدان به لب رسید ز شوق
 در کنارش گرفت و در گون برد
 تابه دسته در فرش غایب شد
 این چه نا اهلی است و نامردی؟
 خیره نتوان گذاشت یار از دست
 سخت بازو به زر توان کشتش
 گفت تامیخ می‌رود، می‌کوب
 تابه منزل برفت و باز آمد
 به حریفان دیگرش بسپرد
 شافه‌ای تابه ناف در دادند
 وان دگر دوستی و دلداری
 که برآمد برآسمان فریاد

عارفی چشم دل به رویی داشت
 پسر زورمند کشته گیر
 چند روزش به سعی در سرش
 دست برداش به سیب مشک آلود
 خواست تا در درون شلوارش
 آمردی تندخوی بود و درشت
 گفت من تن به ننگ در ندهم
 اینک ارقانعی به بوس و کنار
 گفت راضی شدم بدین پیمان
 این قدر بس که در بر ت گیرم
 این بگفتند و امن حاصل شد
 لب به لب بر نهاد و کام به کام
 دست در گردن آورید به ذوق
 ناگهان سرز حکم یرون برد
 صبر مغلوب و عشق غالب شد
 گفت هیهات، خون خود خوردی
 دل ز کفرته بود و کار از دست
 درمی چند ریخت در مشتش
 خانه تسلیم کرد شهر آشوب
 عارف اندر نشاط و ناز آمد
 بر یاران و دوستان برد
 هر کسی بوسه‌ایش بر دادند
 این یکی کرد دعوی یاری
 فتنه‌ای در میان قوم افتاد

رساله هزاریات

گردن سبز خوارگان نیلی
ماجرایی که بود، در گفتند
سر برآورد و تربیت فرمود
بیست پارايس است یک موزه
داروی ریش دردمند آمد
بیت گفتند و بر زند کفی
عاقبت بر زمین نهاد جین
کیر می خورد تابه ریش آمد
صبر بیچارگان بود ناچار

تاشد از سنگ و صعقه و سیلی
بر پیر قلندری رفتند
سر فرو برد و در تفکر بود
گفت در دین اهل دری و زه
جمله را این سخن پسند آمد
سجده کردند هر یک از طرفی
آن که پشتیش نیامدی به زمین
لاله رخ نیز در حشیش آمد
بعد از آن توبه کرد و استغفار

***

رساله هزلیات

حکایت

بود مردی بخیل صاحب مال
کز همه چیز جامه نیکو داشت
که بود بر عروس نازیما
عقد بستش به مبلغی کابین
عرق عود کرد و مُشك اندود
عنبر آمیخته به گند بغل
ناگه از روی بی صفا برداشت
در دوزخ به روی اهل بهشت
تانا بی است دیدنش دیدار
دست در دامنش زدی که درآی
زهر خندهان به زیر لب گفتی
شهوت من کجا بجنبانی؟
عقربم گوبزن، تو دست منه
دست لاحول می زدی بر دست
که تحمل کند، نه پای گریز
عمر ضایع در آن مشاهده کرد
نیش فکرت به استخوان برسید
کای صالح شناس و خیراندیش
مهریانی و مردمی کردی
نتوانم به شرح گفتن باز
پایم از بند غصه بگشایی
که دل آویز و مهریان باشند
زحمت ما و خویشتن مپسند

آن شنیدی که در بلاد شمال
دختری زشت روی و بدخو داشت
زشت باشد دیقی و دیما
با جوانی چو لعبت سیمین
شب خلوت که وقت عشرت بود
نقره اندود بر دُرستِ دغل
پرده زرنگار بر در داشت
فال بد باز بود و طالع زشت
همه شب روی کرد بر دیوار
بارهانو عروس جان فرسای
پسر از بخت خود برآشتفتی
تو مناره ز پای بنشانی
ملک الموتم از لقای توبه
تابه صبح از شراب فکرت مست
بامدادان نه جایگاه سنتیز
مدتی صبر بر مجاهده کرد
عاقبت درد دل به جان برسید
با پدر زن نمود قصه خویش
تابه امروز بنده پروردی
شکر فضلت به سالهای دراز
گرتوانی دگر بفرمائی
زن و مرد از برای آن باشند
نه من آسوده ام، نه او خرسند

رساله هزلیات

جان بابا سخن دراز مکن
 یا به زندان شوی به علت مهر
 متحیّر بماند و بی تدبیر
 مبلغی مرد وزن شفیع آورد
 هر چه گفتند، هیچ در نگرفت
 بحر اندیشه را کناره ندید
 مهر ازو برگرفت و در وی بست
 میل در سرمهدان عاجش کرد
 به درستی زرش دهان در بست
 چون سرش رفت تا به خایه چه باک؟
 ناف بر ناف و دسته در هاون
 بند شلوار عصمتش بگست
 گربه برجست و سفره را بدرید
 هر دو پایش به آسمان برداشت
 خاله رانیز شافه‌ای بنهاد
 مهریانی نمود و غمخواری
 خانه معلوم کرد و راهش را
 نیم شمعیش در میان پا برداش
 بر دوانید همچنان کردش
 قُضی الامرُ کَیْفَ مَا کائُو
 بد لگامی و سرکشی می‌کرد
 کیر در کون چون بلورش کرد
 ڈر از این خوبتر نشاید سفت
 کار او هم به قدر وسع بساخت
 تانیايدز دیگران رشکش

سر برآورد و گفت پیر کهن
 یا بسازی به رنج و راحت دهر
 چون جوان این سخن شنید از پیر
 استعانت به کدخدايان برداشت
 همگنان را به هیچ بر نگرفت
 پای بند بلا چو چاره ندید
 خواهش را دل آورید به دست
 تاشبی پای در دواجش کرد
 کودک از کودکی فغان در بست
 روی بر خاک و چفته بر افلات
 روی در روی و دست در گردن
 بعد از آن با برادرش پیوست
 خانه خالی و دنبه فربه دید
 مادرش بی نصیب هم نگذاشت
 عمّه رانیز شربتی در داد
 دایه راهم چنان به دلداری
 تا بدانست خوابگاهش را
 شب آدینه شمعی آنجا برداشت
 نوبلوغی که بود شاگردش
 خوابیندش به لطف در زانو
 نازک اندام ناخوشی می‌کرد
 عاقبت رام چون ستورش کرد
 کرد و رفت آنچه باز نتوان گفت
 بعد از آن با کنیزکش پرداخت
 پاره‌ای دوغ ریخت در مشکش

رساله هزاریات

همه را در قفای و روی انداخت
همچو شمشیر قتل در بغداد
نهی منکر نمی توانستند
شُنعتی خواست تا جهان ماند
حال پیش پدر زنش گفتند
در دکان بیست و زود برفت
بر داماد پهلوان آورد
همه پاکت حلال کردم، خیز
متھیّر بماند و بی تدبیر
خویشن را میان شادی دید
چه گنه کردہام؟ چه فرمای؟
یا تو باشی در این سرا، یا من
کس نماندست جز من درویش
از جفای تو نابکار نرسست
دیو شهوت، که گیردت دامن؟
جفت شیرین خود رهان کنم
هر یک از گوشاهای بر او تازان
عاقبت صلح بر طلاق افتاد
که خلاصش به جان نبود از قید
می خرامید و زیر لب می گفت
با گرانان به از گرانی نیست
وَقَنَارِبَنَاعَذَابَ النَّارِ

خویش و پیوند هر که را دریافت
بوق روئین در آن قیله نهاد
همه همسایگان بدانستند
چند بانگ دهل نهان ماند؟
آشنايان و دوستان رفتهند
بر سر خاکسار دود برفت
کیسه‌های قباله حاصل کرد
گفت کاین و ملک و رخت و جهیز
یار درمانده کاین شنید از پیر
آب در دیدگان بگردانید
گفت یاسیدی و مولایی
گفت نی نی، سخن مگو با من
کاندر این خانه از قرایب و خویش
هر چه ماده در این سرا و نرا است
گر شبی تاختن کنی بر من
گفت هرگز من این خطانکنم
یاوران آمدند و انبازان
جنگ با هر یک اتفاق افتاد
از کمند بلا بجست چو صید
گل رویش به تازگی بشکفت
حیف بردن ز کاروانی نیست
زینهار از قرین بد زنهار

***

رسالہ ہنزیات

المجالس فی الم Hazel و المطایبات

المجلس الاول

العن الشّيّطان و اشتـمـ الحـيـطـان لـعـنـا لا يـسـعـهـ الزـمـان و شـتـمـا لا يـحـمـلـهـ الدـوـرـانـ الـذـى جـمـعـ بـيـنـا و بـيـنـا
 النـسـوانـ لـحـمـا يـجـمـعـ بـيـنـ الرـجـالـ و الصـبـيـانـ فـهـزـهـزـ بـوـقـنـا فـيـ مـيـانـ رـاـنـهـمـ و كـزـكـزـ عـمـودـنـا فـيـ شـكـافـ
 كـهـسـتـانـهـمـ و دـخـلـ حـمـدـانـا فـيـ نـمـدانـهـمـ و بـعـثـنـا فـيـ مـرـهـمـانـهـمـ و اـمـلاـءـ طـرـوقـنـا مـنـ التـنـقـلـ و الشـرـابـ و
 اـطـبـاقـنـا مـنـ الـخـبـزـ و الـكـيـابـ و اـجـعـلـ سـمـعـنـا مـمـلـوـاـ منـ صـوتـ الـجـنـگـ و الـرـيـابـ و زـيـنـ مـجـاـسـنـاـ بـأـنـوارـ
 حـدـودـ الـمـنـورـةـ كـالـمـهـتـابـ و الـصـقـيـقـ جـبـيـتـهـمـ عـنـدـنـاـ بـالـتـرـابـ و اـشـهـدـ انـ لـاـ حلـوـ النـذـ منـ الـمـاقـوتـ و لـاـ لـوـنـاـ
 اـحـسـنـ مـنـ لـوـنـ الـيـاقـوتـ و اـكـلـ الـبـرـيـانـ لـاـ يـتـمـ لـاـ بـالـرـاقـوتـ و بـطـنـ الـجـامـعـ لـاـ يـشـبـعـهـ لـاـ قـوـتـ و اـشـهـدـ انـ
 السـمـاجـ عـنـدـ الـعـسـرـةـ آـنـفـعـ مـنـ السـكـبـاجـ و صـوتـ الـبـرـيـطـ آـطـيـبـ مـنـ چـكـچـكـ كـمـانـ الـحـلـاجـ و نـغـمـاتـ
 الـقـوـالـ اـحـسـنـ مـنـ تـكـتـكـ و فـتـيـنـ النـسـاجـ و تـرـسـ الـحـدـيدـ اـقـوـىـ مـنـ سـخـتـانـ السـرـاجـ شـهـادـهـ لـاـ يـنـفعـ لـاـ عـنـدـ
 الـغـرـبـاتـ و لـاـ يـسـمـعـ لـاـ مـنـ كـانـ سـمـعـهـ لـاـ يـقـنـ الـتـرـهـاتـ و فـيـ زـنـخـدـانـ مـنـ سـمـعـ هـذـاـ صـرـاطـاـ تـيـزـاـ كـبـيرـاـ
 كـبـيرـاـ.

اما بعد فقد آخـبـنـا ابوـ شـعـشـعـ الـكـسـجـانـىـ، قالـ آخـبـنـا ابوـ شـلـفـاقـ السـيـسـتـانـىـ، قالـ آخـبـنـا ابوـ دـيـوثـ
 الـجـرجـانـىـ، قالـ آخـبـنـا ابوـ الـبـقـرةـ و آخـسـ النـاسـ إـلـىـ الـوـسـاسـ الـخـنـاسـ عـلـيـهـمـ الـلـعـنةـ، قالـ الـجـمـاعـ فـيـ جـمـعـهـ
 يـكـونـ بـالـجـمـاعـهـ اـقـرـبـ و جـمـاعـ النـسـوانـ بـالـجـمـاعـ خـيـرـ مـنـ الـاـجـتـمـاعـ مـعـ الـغـلـمانـ و الصـبـيـانـ و قالـ اـيـضاـ
 تـحـرـيـكـ الـاـيـرـ فـيـ الـرـاحـةـ عـنـدـ الـاـيـاهـ فـيـ السـفـاحـةـ اـخـفـ مـؤـنـةـ و الـنـذـ مـنـ نـيـكـ الـبـابـونـهـ كـذـبـ الـقـائـلـ و
 النـاقـلـ و اـنـاـ مـنـ الـكـاذـبـينـ و اـنـتـمـ اـجـمـعـينـ فـيـ دـرـگـ الـاـسـفـلـينـ.

گـرـچـهـ آـغـازـ نـصـيـحـتـ و اـفـتـتـاحـ سـخـنـ مـكـنـ بـهـ لـاـحـولـ كـنـتـ و مجـلسـيـانـ بـهـ تـلـقـيـنـ اـيـنـ كـلمـهـ آـبـ درـ دـهـنـ
 چـونـ بـولـ كـنـتـ، اـماـ يـقـيـنـ كـهـ شـيـطـانـ لـعـيـنـ اـزـ اـيـنـ گـنـهـکـارـانـ بـىـ دـيـنـ بـهـ تـبعـ غـرـابـ الـبـيـنـ مـسـافـتـ بـعـدـ
 الـمـشـرـقـيـنـ جـوـيـدـ، پـسـ هـمـانـ بـهـ كـهـ درـ آـوـيـزـيمـ چـندـ چـونـ پـشـكـلـ اـزـ دـنـبـالـهـ فـروـ رـيـزـيمـ، كـهـ دـعـاـيـ اـيـنـ
 بـيـچـارـگـانـ و نـصـيـحـتـ اـيـنـ روـسـپـيـزادـگـانـ اـيـنـ استـ كـهـ قـومـيـ كـهـ درـ اـيـنـ مجـلسـ حـاضـرـنـدـ و بـرـ روـيـ اـيـنـ
 پـيـرـ هـرـزـهـ گـوـيـ نـاظـرـ، لـعـيـنـاـ اـيـشـانـ رـاـ اـزـ كـيرـ و كـسـ يـكـديـگـرـ بـرـخـورـدارـيـ دـهـ و اـزـ شـوـيـ و زـنـ هـمـ طـلاقـ و

رساله هزلیات

بیزاری بخش و این می خوار گان بی طاعت و روپی زاد گان بی بضاعت را در گادن و دادن قوتی تمام روزی گردان و در نهادن و اندرون شدن کیر جام جهان بخش فرمای و ذوق بوسه های چون قد از لب خواتین دل بند و امردان ارجمند از حد هند تا خجند با کون های کلان چون الوند به کام همه برسان، و نُقل نَقل بی عقلان از شکر و بادام چشم و لب معشوقان کن و گوش این مشتاقان را از آواز ناساز ببل غلغل صراحی مترِنم و از چشمان به التفای لقای روهای منور و کون های مدور روشن دار. دیده ناپسندیده رقیان و مدعیان و گوش بی هوش در دیدن این افعال و شنیدن این اقوال کور و کر گردان. هر جا که دلارامی خوش خرامی در دست زشت لقایی گرفتار است، او را به ستر و صلاح در زیر این مشتاقان انداز، بد بختان به رغبت آمین بگویید.

شیطانا! لعینا! هر جا که تهیدستی می پرستی به یاد کس خاتون یا کون امردی، ذکر را با بزاق در کوره مشت به تحریک آورد، آن جلب را بطلب و این کنده را مهیا و مهنا کن و هر جا مفلسی مخلصی در کنج ویرانه یا در زاویه خانه همسایه برده است، او را در آن کاشانه از دست بیگانه نگاه دار، آمین گوی را جماع با من روزی کن.

ای دوست عزیز من و ای معدن گوز و تیز من، دمی گوش و هوش به من دار و ریش در کون من چون دوش و پریدوش، تا تیزی چند بر سبلت افشانم و تو را چون دیگر وقتها بر زانو نشانم. ترهات تو را خواندم حدیثی است چون عقد و عهد فاجر و لوطی شکسته و بسته و چون تیز از کون طفلان در میان لوطیان نشسته. حکایتی است چون کندگان نادرست و چون بند شلوار جلبان سست، سخنی از قعر بحر فسق و فجور و نادرهایست درخور این کافر کیشان نامستور، رمزی است از کاشانه فساد و همَزی است از خلوت خانه عناد و شرری است از حدقه محترقه قوادان جسته و ثمری است از حدیقه خدیعه برادران بر ما پیوسته. محرقه ای است که به مطرقه بر بروت مجلسیان می بندم. زندقه ای است که به وسیله آن بر ریش مستمعان می خننم. تأویل این ترهات و معنی این هذیانات آن است که جماع در جموعه با جماعت زنان کردن و از دست حریفان سیلی خوردن به اجمع معاشران یاوه درای و مباشران ژاژخای اولی تر و پسندیده تر که کون کودکان دریدن و به حمدان سرگین از زوایای زاویه ایشان کشیدن. زنهار تا خرزه

رساله هزلیات

به هرزه در بردن (؟) قصر قیصر نشان غلمان ننهید و طرزاً کرزه خر در کاس پر وسواں سرپوشید گان
جای ندهید.

سؤال: مولانا رحم کلکل و ایاک و فی لحیک جور مکلکل، بیا تا چه هرزه خواهی درائید و چه
ژازخواهی خایید. به چه دلیل فرمودی، و به چه علت نمودی که سبلت در کون دولان فشارید و ریش
به کند گان سپارید و لحیه بر فرج قواده نهید؟

جواب: بدان که اگر جوانی سرگردانی فاجری تاجری از بی‌مأجري پوید تا مرادی از او بجوید، به
اندیشه بسیار و تفکر بی‌شمار این مطلوب دریابد و بعد از حصول آن، عاق را به مدد بزاق اتفاق دخول
دست دهد یا نه، ممکن باشد که از زیر آن بجهد یا کیر به کس فشارد و به این شعر کار کند: تن در ده
و کیر خور، جهان این همه نیست. و اگر به صد جهد و جد چون سده بشکافد کنده یابد و اگر قواده
در پی زخمی بفرستد، در حال بدین مقال دلربایی کرده گوید:

با گیسوی سیاه و کس و کون همچو عاج

با روی همچو ماه و قد سرو همچو ساج

خواه در کشتار مَنْ نَزَّلَ فِيهَا / استِراح نزول کن و خواه در کُھسار مَنْ صَعَدَ فِيهَا / فقد استِريح شادی
می‌نمای و گاه گرد گبند سیمین در طوف باش و گاه در بحر قصر سرین غواصی کن. دمی در بام
آسیای گردانش بوق می‌زن. نفسی خرزه را در اندرون حجره معشوق می‌زن. لحظه‌ای الف را در
شکاف کاف می‌کن، و لمحه‌ای درفش را در سوراخ گرد چون ناف. زمانی بر قله قلعه مَنْ صَعَدَ فِيهَا
فقد آمنِ مِنَ الافات متحرّک می‌باش، ساعتی در حِصن حَصين مَنْ دَخَلَ فِيهَا سَكَنَه الشَّهَوات مترزل شو.
اگر در غرضی مرضی نیست، به طریق معقول مقصود از این‌ها هر دو موجود است، چنان که در کتب
آورده که وقتی لوطی قواده‌ای را به طلب مقصودی فرستاد، در حال دوشیزه‌ای را حاضر کرد. لوطی
گفت: لا راغب الا فیمن تحت خصیان و ایر و قاللت القوادة و بر فی فرجها جرز و علق علیها بصلین،
ان لم یکن لک غرض. این هذیان دیگر که برخواندم مبنی بر این است که بیچاره مفلسی و آواره

رسالہ ہنریات

مخلصی که زر ندارد که جلّی بدهست آرد، باید که پاره خیو از کوزه بزاق آرد و یک چند آب پشت کم انگارد و از جور قحبه و جفای کنده برهد، چنان که گفته‌اند:

ای مرد خرد مباش زنهار چندین زپی جماع رنجه کالا حاهه از درون پنجه؟	آخر لغت این قدر ندانی آخوند ای دل خوش بگانه
---	--

三

ای دوست اگر رازی و گر شیرازی
دانی چه بود جماع بی انبازی؟
کاندر کنجی به خلوتی بنشینی
وز کف کس و کون هر که خواهی سازی

وقت آن است که از این بالا به زیر آیم و گرد ... و ... این سرزمان در آیم. بر بالین همه مرداریش
برسان که فردا به گاه اینجا آید تا دیگر از کیر مرده رنگ ما برخورداری یابد و جلبان دیگر با خود
بیاورند و هر دلبر خوب روی که بیابند از راه ببرند و هر زن رهزن پیر که با وی باشد در چاه اندازند،
ختمت و ندمت تمت المجلس الأول.

رساله هزلیات

المجلس الثاني

حدّتنا شیخنا النَّسِنَا س ا ابوالوسواس. قال آخِرُنَا ابو شحمة الكوفي، قال آخِرُنَا ابو زافر، قال آخِرُنَا صاحب الوسّاس الخناس الملاعنه و سيد الفراعنه و ملك الشياطنه أَخْسَ الخلق و أَرَذَلَ العباد ابليس پر تلبیس لعنت الله عليه، قال ترك النسوان و بينک الغلمان و تصفح الاخوان يحشر يوم الحشر مع فرعون و هامان كذب عدو الله و أنت من الكاذبين، حدیثی نادرست و دروغی چست و استنادی سست از آن سرور لشکر ضلالت و مهتر کشور جهالت، پیشوای مطرودان و مقتدای مردودان، آن ثمرة شجرة شقاوت و آن نقطة دایره غوایت که در همه عالم دبدبة طغای طعن اوست و آفاق بر کوکه لعن او، تا از هندسه وسسه او تحرکی نخیزد، جلب و ماجرى با هم نیامیزد. آستین جامه شقاوتش این طراز دارد که : وَإِنَّ عَلَيْكَ الْعَنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ. عنوان نامه لعنتش این توقيع دارد که : وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُنْظَرِينَ. طغای ضلالتش این است که : وَأَسْتَفَرَزَ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ.

خيال جمال نکاهتش این رنگ دارد که : وَأَجْلِيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجْلِكَ. این حدیث ملعون روایت است از آن شیخ مأبون که هر ناجوانمرد بد اختری که ترک موافقت زنان گوید و دست از محبت ایشان شوید و از گوشة مخالفت آنها پرهیزد و از جماع بی انقطاع ایشان گریزد و گرد بارو و قلعه صبیان طوف کند و میخ خرزه را بر پاچه کند ایشان سخت کند و نفع خود را به برادران مسلمان رساند، پادشاه به سزا در روز حشر و جزا او را با فرعون و هامان نشر کند. عزیزا! زنهار که این حدیث را مجازی نشمری و این نصیحت را به بازی نگیری و این سخن را از میان جان استقبال کنی و این عمود با نمود را به صدق دل استعمال فرمایی و بوق در طبل صبیان نهی و ریش را در چنگ ایشان آری تا در تحت این خطاب آیی که : وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ خُسْرَانًا كَبِيرًا. ای خواجه، چند روزی در پای جلبان مالی که اگر گرد زهار ایشان برآیی، جز خار خلنده نیابی و اگر سر تا سر خندق ایشان گرایی جز مار گزنه نبینی. دست همت در گوشة دوال طبل طبیان زن و قدم در طلبکاری ایشان نه تا باشد که روزی از آن کون گندی به ریش و سیل تو رسد. آخر دیده عبرت باز کن که عمود مرده رنگت بر چه شکل است. حمدان است که قالب آن نمدان است. اگر از برای فرج زنان بودی، شکل آن تبری بايستی.

رساله هزلیات

سؤال: مولانا رحم کلکل چه حکمت است که جماع از زاویه کودکان خوشتر است که از کس زنان؟
جواب: لعن کلکل سؤالی خوب و حکایتی بغايت مرغوب آوردي. اي بیچاره ندانی که آبی که در
پای مناره در چاهی باشد خوشتر از آن آبی است که نزدیک منجلاب بود؟ ابونسناس لوطی پیوسته
قوم خود را این وصیت کرده که ای غلامان بهرهور شوید به چیزی که در بهشت نیاید و حقیقت این
که حرفة زیرکان و طریقه خردمندان است:

مذهبی بس بانوا و حرفة‌ای بس معظم است
از غم نفقات و رنج کدخدای بی‌غم است
با که گویم؟ مرد صادق خود در این عالم کم است

کان کونی اختیار زیرکان عالم است
هر که همچون بونواس اندر لواطه نصب شد
مرد صادق جز به گرد کون سیمین کی خزد؟

غلام آنم که کاچی خوردن صنعت اوست و تُتماج بریدن پیشَ او و کون دادن حرفة او و خرزه خوردن
کار او، تا بعد از آن زن و فرزندش برخورند، چنان که آورده‌اند که مردی بود لوطی که هیچ طفل از
ضریبت حربت او نجستی و از زخم عمود او نرسنی. چون در گذشت، پسری داشت صاحب جمال که
هرچه پدر به سالی کرده بود، او به روزی می‌داد. سؤال کردند که اَنَّ آبَاَ بَيْنَكَ وَ آنَتَ نِيَاكَ. چون
است که پدرت را رغبت به کون بود و تو را به کیر است و او را میل به زیر بود و تو را به زیر؟ گفت:
وام پدر ادا کنم و به عهدش وفا.

از عهده عهد اگر برون آید مرد
از هرچه گمان کنی فزون آید مرد

رساله هزلیات

پسر خلف آن است که وام پدر گزارد و او را زیر بار قرضی نگذارد. اگر خواهی که فسقت به منجنیق عیوق رسد و موج فجورت از ایوان کیوان بگذرد، سینه بر خاک نه و در زیر حمدان درآی.

مرد باید که در کشاکش دهر   سنگ زیرین آسیا باشد

تا درخور این خطاب آید که : اولئِکَ لَهُمُ الْعَنَةُ وَ لَهُمْ سُوءُ الدَّارِ. معاشران کنده نصیحت بشنوید که شجره نصیحت ما جز فضیحت برنياورد. اگر جمله خران عالم بر پشت شما آیند، باید که هر دم صادق تر باشید. بنده باشید یا نیرنگ کنده باشید. بی نام و ننگ چون شیر تکاور کیر بر شما حمله کند تا به جایی برسید که اگر هفتاد سال تیز دهید و بغل زنید سودی نکند تا دست از خود ندارید.

اگر تو رستم دستان کیقبادستی   چنان مکن که بمیری جماع نداده
و گر کیاست اهل جهان تو را باشد   به کیر من که نگردی خلاص نداده

رساله هزلیات

المجلس الثالث

چنین می فرماید صاحب السیف و الفرس و الحِنْطَت و العَدَس و الرُّمْح و الشَّرَس و البَطْ و الکرکس برقُ الدَّین، رعدُ الاسلام و المسلمين، کاشف الآن و الاين، مُحب الشياطین، قاطع الطَّبَخ، رُهبان الدَّیْر و قلیل الخَیْر، نهنگ البحَر، پلنگ الجَبَل، دوربین الشَّرَق و الغَرب، سفره پرداز عراق و خراسان، طوفان الزَّمَان که هر که گرد طاس و هر چه سپید کرباس و هر چه سیاه پلاس ایها النَّاس بترک و بیاماس، بادرو الَّیل و النَّهَار و الْبَر و الْبَحَار و التَّبَرَّط و القمار یا اخوانی فحلا فحلا بینک الصَّبِیان و هکذا فعل الزَّمان فَعَلَیْکُم با التَّرَاق علی الحَمَدان وصیکم یا احباء الشیطان بترک الصلوة و دُخُول الخرابات و اعمَلُوا اللَّوَاطَات قبلَ آن یأتی عَلَیْکُم مَلَک الموت السلام یأْخُذ مِنِکُم جان فَاتَی لَکُم ناصحَ آمِین کما قالَ قائلُ الایاحة راحة و المنع الكفر السراويل حجاب و البزاق بدعة. همه پایها برداریم و دستها بفساریم و بگوییم یا رب این دعا را به خانمان و فرزندان مجلسیان برسان.

آخبرنا شیخ النَّجْدی علیه اللعنة بِاسناده السَّقِیم عن ابليس أَنَّه أَفَا كَانَ نَصْفُ الْلَّیل يَصْعُدُ عَلَى جَبَل دماوند و يقول یا مَعْشَرَ الرِّجَال و اهْلَ الْوَبَال قوموا قبَالَ المَوْت و اقْتُلُوا قَبْلَ الْفَوْت. خبری نادرست و اسنادی سست از شیخ فاجران ابليس لعنة الله عليه که چون نیم شبی بگذرد و دردرس خمار به پایان آید و مجلس آزاد گان به آخر رسد، آن ملعون مطرود بدبخت دوزخی ابليس به کوه دماوند برآید، طبلی از پوست سگ و دوالی از سیرم ایل بیاورد و آن دوال بر آن طبل زدن گیرد، هر کجا از شرق تا غرب عالم حمدانی است، چون سندان گردد و ابوالعباس چون هر ماس در زیر جلبات کف انداختن گیرد و اگر چنان باشد که بیچاره در مانده ای باشد، دست وفاق به گردن اشتیاق او درآورد و در زمان دُرُج دهن او به حرکت و این بیت را کار فرماید:

فرمان اتابک است هان ای خاتون
آری صنما که زود برگردان کون
احسن ای کون و شاد باش ای کس و کون
برگردان کون و زود برگردان کون

رساله هزلیات

سؤال: اگر معشوقه بدین صفت میسر نشود؟

جواب: ای سگ لعنتی اگر میسر نشود، خری طلب کن گرد و سپید کوهان، تیز گوش آگنده ران، گرد سرین و دراز دم که دانشمندان این وصف چنین فرموده اند که سه عدد خشت زیر پای نهد و اگر نتواند، چوبکی بر دو زانوی خر بندد و پا در آن نهد و در خر سپوزد و دسته گیاهی بر دست گیرد تا اگر وقت إنزال بوسه ای چند از لبان چون قند تمنا کند، گیاه را برابر چشم او دارد تا چون سر بیارد، بوسه ای بر پوزه چون شکرش دهد.

بی خویش و غریب و خانمانم، چه کنم؟ چون تو ندهی و خرنگایم چه کنم؟

سؤال: اگر خر نگاید چه کند؟

جواب: نعلین تکاپوی در پای کند و پاره ای صابون به دست آورد و در حمام بر کف مالد و دست را در سر این به دور مدوّر فرود آورد.

ای خواجه اگر با خرد و تمکینی
جز جلق زدن کار دگر نگزینی
تاخایه فرو بری، سرش رایینی
چه خوش تراز آن بود که هنگام جماع

ای بیچارگان بدبخت، از من سؤال کنید سبب آمدن آیه چه بوده است. اگر روز قیامت شما را بدین گناه بگیرند که آن را جواب گوید؟ اکنون روزگار عزیز است و ما این روزگار یافته ایم، زنهار، بیاموزید و عمل نمائید، ای خواجه مقری بیتی چند در حق تو بگوییم:

رساله هزلیات

ایزد همه خلق را ز ماء و طین کرد
مادر تو بزائید، پس آنگاه پدر

چون است تو را ز آهک و سرگین کرد؟
در تو نگریست، در کشش نفرین کرد

مسلمانان! ایری دارم که نه صوفی است و سر کل دارد و نه زاهد است و در سوراخ می‌رود و نه کور است و یک چشم دارد.

پیل اگر رختم سیخ او بیند
کودکی گربه خشک بسپوزد

وقتی عزیز است و در دوزخ گشاده و زبانیه نظاره کنان ایستاده منتظر قدوم می‌شوم شماست. ای زستان و ای فلتانان، ای پیران سست، ای جوانان کون نادرست! یک ساعت برخیزید و چون خران دهان باز کنید و آن آن آغاز، که این غریب را عارضه‌ای پیدا شده که جمله غم ایام پیش او شادی می‌شمارد و محتنی که جمله درد روزگار در مقابله آن دوا می‌داند که در میان پای این ضعیف حمدانی است که لایق میران است. پارسیانش کیر و ترکان سیک و تازیان ذب و خوارزمیان حمدان و هر قوم و هر شهر او را لقب و نامی خوانند. کیست که او را مستوره یا مادر پیری باشد و در راه این ضعیف نهد؟ هر که او این جوانمردی کند، یارب او را باقلای خشک روزی کن و دندانش باز ستان و کری و خارش او را ارزانی دار و ناخننش بریزان. زن و خواهران ایشان را نان و پیاز و کیر دراز برسان، به حق نور و نار و اشجار و ازهار، و قِنَا رَبَّنَا عَذَابُ النَّارِ. تَمَّتِ الْمَجَالِسُ فِي الْهَنْزِلِ وَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِمَّا جَرِيَ بِهِ الْقَلْمَنْ.

***

رساله هزاریات

المضحكات

سعدی

رساله هزلیات

مضحکه - شخصی از فقیهی سؤال کرد که مرا آفتابهای هست شکسته، چون از ریدن فارغ می‌شوم آفتابه تهی می‌گردد. گفت: اول استنجا کن بعد از آن قضای حاجت.

* * *

مضحکه - گفت: هر کس امشب دو رکعت نماز بگذارد، او را حوری دهند بالای او از مشرق به مغرب باشد. کسی گفت من این نماز نکنم و این حوری را نمی‌خواهم. گفتند چرا؟ گفت: زیرا که اگر سرش در کنار من باشد و در شیراز و بغدادش گایند مرا چه خبر بود؟

* * *

مضحکه - شخصی با شیر جنگ می‌کرد، شیر نعره می‌زد و تیز می‌داد و دم می‌جنبانید. پرسیدند: چرا نعره می‌زنی؟ گفت: تا آدمی بترسد. گفتند: چرا تیز می‌دهی؟ گفت: من می‌ترسم. گفتند: دناله چرا می‌جنبانی؟ گفت: میانجی می‌طلبم.

* * *

مضحکه - مسخره‌ای را طفلی به وجود آمد، به دکان عصاری رفت تا روغن و شیره بخرد. عصار زر بستد و بول در ظرفش کرد و بداد. مسخره را چون طفل به خانه رفت و آن چنان دید، هیچ نگفت. بعد از مدتی عصار را دید که از درد دندان می‌نالد. برفت و پاره‌ای نجاست خشک در کاغذ پاره‌ای کرد و به وی داد. چون به دندان ریخت پرسید که این چه بود؟ گفت: خره آن روغن است که آن روز به من دادی.

* * *

رساله هزاریات

مضحکه - شخصی نشسته بود و کیرش پیدا بود. پسر گفت: بابا این چیست؟ گفت: پای ببابای توست.
گفت: این پای را کفشه کجاست؟ گفت: مادرت کهنه طرطوسی دارد که گاه گاه به این پای می کشم.

* * *

مضحکه - وقتی شخصی را کیر پیدا شد، سیاه بود. پسرش پرسید که چرا چنین سیاه است؟ گفت: از بس
که در کس مادرت نهاده ام. روز دگر دست به ریش فرود آورد که ریشم سفید شده. پسرش گفت این
را نیز در کس مادرم نه که سیاه شود.

* * *

مضحکه - فقیری در مُسْتَحَم تیز بلند می داد. طبلی به پسر کی داد که چون من به مستحتم روم تو طبل بزن
تا آواز تیز من نیاید. پس هر گاه که آواز تیز بلندتر بودی پسر ک را بزدی که طبل را چنان زن که آواز
تیز من نیاید. پسر گفت: تو چنان تیز می دهی که آواز طبل فرو می ماند. مرا گناهی در این نیست.

* * *

تَمَّتِ الْمَضْحَكَاتُ وَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْ جَمِيعِ الذُّنُوبِ.

رساله هزلیات

۶۰

دیوان اشعار طنز و هزل سعدی (ویرایش سوم)

این کتاب در سایت هزل کده تهیه، تنظیم، ویرایش و صفحه‌آرایی شده است و استفاده از آن برای علاوه‌مندان به اشعار سعدی آزاد است.

خواهشمند است نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود را با استفاده از پست الکترونیک Hazlkade@gmail.com با ما در میان بگذارید.